

Specific Support

Podpora slovenského ekosystému startupov

Horizon 2020 Policy Support Facility

Research and
Innovation

Specific Support: Podpora slovenského ekosystému startupov

European Commission
Directorate-General for Research and Innovation
Directorate A – Policy Development and Coordination
Unit A.4 - Analysis and monitoring of national research and innovation policies

Contact (H2020 PSF Specific Support to Slovakia):

Diana Ivanova-Van Beers, Policy Officer, Unit A4 - Diana.IVANOVA-VAN-BEERS@ec.europa.eu

Román ARJONA, Chief Economist and Head of Unit A4 - Roman.ARJONA-GRACIA@ec.europa.eu

Stéphane VANKALCK, PSF Head of Sector, Unit A4 - Stephane.VANKALCK@ec.europa.eu

Diana SENCZYSZYN, PSF Team Leader, Unit A4 - Diana.SENCZYSZYN@ec.europa.eu

European Commission
B-1049 Brussels

Manuscript completed in March 2018

This document has been prepared for the European Commission however, it reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

More information on the European Union is available on the internet (<http://europa.eu>).
Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2018

PDF ISBN: 978-92-79-87954-8 doi: 10.2777/86689 KI-AX-17-001-SK-N

© European Union, 2018.

Reuse is authorised provided the source is acknowledged. The reuse policy of European Commission documents is regulated by Decision 2011/833/EU (OJ L 330, 14.12.2011, p. 39).

For any use or reproduction of photos or other material that is not under the EU copyright, permission must be sought directly from the copyright holders.

Cover Image © Eurotop.be 2018

Specific Support

Podpora slovenského ekosystému startupov

Horizon 2020 Policy Support Facility

Napísali členovia skupiny nezávislých odborníkov

Paulo Andrez (Portugalsko, predseda)

Hannes Leo (Rakúsko, spravodajca)

Sigrid Johannisse (Holandsko, odborník)

Jari Romanainen (Fínsko, odborník)

SPRÁVA O ZÁSADÁCH

Slovensko prechádza zmenou „základov“ pre svoju konkurencieschopnosť. Slovensko má vzhľadom na zvýšenie príjmu a produktivity v poslednej dekáde snahu prejsť od prístupu ku konkurencieschopnosti založenej na nákladoch k modelu založenom na kvalite, ktorý je poháňaný inováciami. Tento proces zmeny je už premietnutý do zmluvy o partnerstve s Európskou úniou a podporený dostatočnými zdrojmi z Európskych štrukturálnych fondov.

Novozaložené spoločnosti sú hlavnými predstaviteľmi tejto zmeny, ktorá môže byť pre úspech tejto stratégie rozhodujúca. Nové domáce aj zahraničné firmy konkurujú existujúcim a tým podporujú procesy prechodu k inovatívnejším a produktívnejším priemyselným odvetviam. Novozaložené spoločnosti na Slovensku by mali byť považované za budúcu chrbticu ekonomiky. Pomôžu znížiť rozdiel medzi spoločnosťami v zahraničnom a domácom vlastníctve, podporia integrovanie ekonomiky do hodnotových reťazcov, obohacovanie existujúcich a vytváranie nových odvetví. To znamená, že startupy sú významní prispievatelia štrukturálnej zmeny, ktorá je potrebná na modernizovanie ekonomiky, aby si udržala konkurencieschopnosť v dlhodobom horizonte.

Podskupina týchto novozaložených spoločností sa označuje ako „startupy“.¹ Startupy sú prísľubom, že je možné vyvinúť inovatívne produkty a služby, ktoré vytvoria, redefinujú, alebo rozšíria trhy a tým ponúknu obrovský rastový potenciál. Ekosystém startupov sa na Slovensku začal objavovať počas posledných 4 až 5 rokov. Tento systém je malý, ale plne kvalifikovaný a vykazuje množstvo spolupracujúcich priestorov, inkubátorov, investorov do rizikového kapitálu, podnikateľských anjelov a podobne.

Vypracovanie programu „Ekosystém pre startupy“ je súčasťou tohto väčšieho procesu zmeny. Startupy prispievajú k štrukturálnej zmene a môžu zmeniť spôsob konania v spoločnostiach, odvetviach a verejnom sektore. Zmena je vítaná iba vtedy, keď je zlyhanie akceptovanou súčasťou hry. „Rýchle zlyhanie“ a „oslava úspechu“ by mali byť sloganmi a nie pripomínaním si okolností, ktoré nefungovali. Vláda bude okrem ekosystému startupov najviac vplývať na budúci konania konania zosúladením vzdelávacieho a výskumného systému, ako aj podnikateľského prostredia za účelom vyrovnania sa výzvam tohto procesu zmeny.

Slovenský ekosystém startupov by sa mal tiež považovať za súčasť širšieho európskeho systému startupov. Komisia spustila alebo podporila rôzne iniciatívy zamerané na podporu takéhoto európskeho ekosystému startupov:

¹ Pre slovo „startup“ existujú rôzne definície. Tento dokument sa pridrižiava definícií Steva Blanka (2012: „Startupy sú dočasné organizácie, ktoré sú navrhnuté tak, aby sa z nich vyvinuli veľkých spoločnosti. Počas svojho životného cyklu prechádzajú 6 stupňami vývoja: objavenie, validácia, výkonnosť, rozsah, udržanie a zachovanie.“ Blank rozlišoval medzi dvoma startupmi: a) skoré startupy, ktoré sú navrhnuté na vyhľadávanie výrobku/trhu schopného presadiť sa v podmienkach mimoriadnej neistoty, b) neskoré startupy, ktoré sú navrhnuté na vyhľadávanie opakovateľného a stupňovateľného modelu podniku a následne ich zmeny na veľké spoločnosti navrhnuté na pôsobenie v podmienkach veľkej istoty.

- Európska iniciatíva pre startupy² má za cieľ posilniť podnikateľské prostredie pre podnikateľov v oblasti internetových služieb a ICT tak, aby ich nápady a podnikanie mohli začať a rozvíjať sa v rámci Európskej únie.
- Manifest startupov³ je súbor odporúčaní, ktorý v roku 2013 s podporou Európskej komisie zverejnila nezávislá skupina zakladateľov v oblasti technologického podnikania na základe poverenia Komisie. Niektoré z týchto odporúčaní, ktoré sú v tejto správe uvedené, sú zmapované prostredníctvom činnosti podobného charakteru a podrobne uvedené v programe Startup Manifesto Policy Tracker⁴.
- Nástroj Scaleup Manifesto⁵ je 49-bodová cestovná mapa, ktorú skoncipovali, napísali a sprístupnili popredné startupové združenia a podnikatelia a ktorý bol spustený dňa 29. septembra 2016 na digitálnom zhromaždení konanom v Bratislave⁶.

Porota odborníkov PSF dospela k nasledujúcim šiestim politickým správam, ktoré sú doložené podrobnými odporúčaniami uvedenými v tejto správe:

1. **„Spravovať opatrne“ – podporovanie ekosystému startupov.** Vytvorenie Spojovacieho Centra, ktoré plní nasledovné úlohy: prepojenie aktérov, ich zviditeľňovanie pre vonkajší svet, poskytovanie informácií o iniciatívach a podporných opatreniach, zber údajov na sledovanie systému, podpora účasti startupov a MSP (malé a stredne veľké podniky) vo verejnom obstarávaní a pomoc ekosystému rýchle sa učiť prostredníctvom vytvorenia spoločenstiev praxe.
2. **Presadzovať skôr radikálne ako postupné reformy podnikateľského prostredia.** Zatiaľ čo postupné reformy podnikateľského prostredia sa dejú bez povšimnutia, na podporenie procesu zmeny je potrebný radikálny prechod k zlepšeniu kvality legislatívy na základe nedávno reformovaného procesu hodnotenia dopadov regulácie. Existujúce crowdsourcingové platformy a tie, ktoré sa budú ďalej vyvíjať, môžu významnou mierou podporiť tieto reformy. Odstrániť nežiaduce regulácie pre startupy.
3. **Poskytnúť väčšiu podporu inkubácii poháňanej dopytom a úspechom.** Vytvoriť program podpory pre inkubátory poháňané dopytom a úspechom, ktoré umožňujú rozvoj verejných a súkromných inkubátorov. a súčasne riešiť aktuálne výzvy na slovenskej inkubátorovej scéne. Tento program by mal byť založený na akreditácii inkubátorov a obmedzenom verejnom financovaní tých firiem, ktoré do nich vstupujú.

² <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/startup-europe>

³ <http://startupmanifesto.eu/>

⁴ <http://www.europeandigitalforum.eu/startup-manifest-policy-tracker/>

⁵ <http://scaleupeuropemanifesto.eu/>

⁶ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/launch-scaleup-manifesto-digital-assembly-2016>

- 4. Zrýchliť a pustiť - využitie medzinárodných skúseností a podpora inteligentnej špecializácie doma.** Zaviesť sprostredkovateľskú službu, ktorá slovenským spoločnostiam pomáha obrátiť sa na medzinárodné akcelerátory a získať k nim prístup. Spoločnostiam to ponúka prístup k poradenstvu najvyššej kvality, medzinárodným špičkovým investorom a firemným zákazníkom s relatívne malým verejnými investíciami. Podporiť jeden súkromne prevádzkovaný medzinárodne orientovaný akcelerátor vo vybratej oblasti inteligentnej špecializácie.
- 5. Obnoviť rámec komercializácie výskumu.** Vypracovať spoločné princípy a postupy pre vysoké školy týkajúce sa prenosu technológie a spin-offov. Podporiť vysoké školy pri zavádzaní modelu a jasných pravidiel týkajúcich sa využitia výskumných infraštruktúr na komerčné účely. Od všetkých vysokých škôl požadovať zavedenie stratégie a akčného plánu pre transfer technológie.
- 6. Nechať (podnikateľských) anjelov lietať - mobilizácia súkromných fondov pre začiatočníkov.** Podporiť vytváranie sietí a národnej federácie podnikateľských anjelov. Verejná podpora by sa mala poskytnúť profesionalizácii podnikateľských anjelov a spravovaniu sietí podnikateľských anjelov a národnej federácie. Pre podnikateľských anjelov treba zaviesť certifikačný proces, aby potom boli schopní investovať spoločne s verejným sektorom. Prvý plán spoločného investovania by mal byť funkčný v roku 2017 a druhý by mal byť spustený v roku 2019.

V nasledujúcej časti sú ďalej vysvetlené dôvody pre politické poslanstvá poroty odborníkov PSF:

- 1. „Spravovať opatrne“ – podporovanie ekosystému startupov. Vytvoriť spojovacie centrum, ktoré plní tieto úlohy: prepojenie aktérov, ich zviditeľňovanie pre vonkajší svet, poskytovanie informácií o iniciatívach a podporných opatreniach, zber údajov na sledovanie systému, podpora účasti startupov a MSP (malé a stredne veľké podniky) vo verejnom obstarávaní a pomoc ekosystému rýchle sa učiť prostredníctvom vytvorenia spoločenstiev praxe**

Vláda a verejný sektor majú mnoho spôsobov ako podporiť slovenský ekosystému startupov. V prvom kroku je možné vytvoriť úrodnú pôdu poskytnutím väčšej transparentnosti, dostupnosti a súdržnosti všetkých existujúcich nástrojov a aktérov. V tejto súvislosti je potrebné zmapovať ekosystém startupov a zverejniť tieto informácie na webovom portáli, vytvoriť jeden kontaktný bod a zriadiť spoločenstvo praxe so všetkými aktérmi. Tým sa urýchli krivku učenia, podporí sa transparentnosť siete a posilnení komunita.

Tieto kroky musia byť vykonané pred vytvorením spojovacieho centra iniciovaného vládou: zlúčenie všetkých inovačných stredísk v krajine pod jedným virtuálnym dáždnikom s malým podporným tímom, ktorý stimuluje interakcie a zdieľanie znalostí a tým urýchľuje krivku vzájomného učenia. Dôležitou úlohou je zdieľanie programov a sietí, ktoré pomáha definovať spoločnú národnú agendu startupov. Spojovacie centrum je iniciatíva, ktorá môže zlúčiť viac činností (pozri odsek č. 5.2).

Vláda môže úsporným vytvorením spojovacieho centra prevziať iniciatívu na stimuláciu spolupráce a posilnenie ekosystému z vnútra. Úspech procesu zmeny závisí od existujúcich a nových aktérov, ktorí preberajú svoju časť zodpovednosti a proaktívne podporujú začínajúcich podnikateľov. Tieto aktivity môžu siahť od dostupnosti poradenstva, organizovania toku informácií, a poskytnutia miesta na stretávanie a poskytovanie priestoru až po prax zriaďovania podnikov. Zatiaľ čo väčšina rozhodnutí je prenechaných verejnému sektoru, vláde sa odporúča proaktívne začleňovať nových a existujúcich aktérov do komunity ekosystému startupov a požadovať účasť. V súvislosti s tým musí slovenská vláda vytvoriť systém monitorovania a hodnotenia, ktorý poskytuje prehľad o skutočnostiach, údajoch a vývoji ekosystému. Spojovacie centrum by malo byť sieťový uzol, ktorý organizuje zber a zverejňovanie monitorovaných údajov.

2. Presadzovať skôr radikálne ako postupné reformy podnikateľského prostredia. Zatiaľ čo postupné reformy podnikateľského prostredia sa dejú bez povšimnutia, na podporenie procesu zmeny je potrebný radikálny prechod k zlepšeniu kvality legislatívy na základe nedávno reformovaného procesu hodnotenia dopadov regulácie. Existujúce crowdsourcingové platformy a tie, ktoré sa budú ďalej vyvíjať, môžu významnou mierou podporiť tieto reformy. Odstrániť nežiaduce regulácie pre startupy.

Slovenské podnikateľské prostredie preukázalo, že môže úspešne podporovať procesy dobiehania. Je na rovnakej úrovni s porovnateľnými susednými krajinami, ale stále má obrovský potenciál na zlepšenie. Zatiaľ čo zákonov a nariadení je malý, nízka kvalita intervencií niekedy vytvára vysoké náklady na dodržiavanie legislatívy. Mnohé štúdie (pozri nižšie) zaznamenali problémy s korupciou, netransparentným verejným obstarávaním, zdĺhavými administratívnymi postupmi a nerozvinutými štruktúrami elektronickej vlády. Keď sa vyriešia tieto problémy spoločnosti môžu uvoľniť významné zdroje na oveľa produktívnejšie použitie.

Novozaložené spoločnosti, startupy a MSP (malé a stredne veľké podniky) sú v ekonomickom systéme najviac zraniteľnými aktérmi a sú teda zraniteľné nepriaznivými rámcovými podmienkami. Zlepšovanie podnikateľského prostredia zvyšuje pravdepodobnosť začatia podnikania, rozširuje dĺžku ich životnosti a väčšinou umožňuje firmám rásť, čo vedie k nasledujúcim pozorovaniam:

- Zlepšenie podnikateľského prostredia je najsilnejšou politickou líniou na pomoc slovenskému ekosystému startupov aby sa ďalej rozvíjal a ovplyvňoval konkrétnejšie činnosti v tejto oblasti. Vzhľadom k jeho dôležitosti je jeho realizácia tiež oveľa dlhším proces ako zostavovanie jednoduchých podporných opatrení. Úspech pri vytváraní priaznivejšieho podnikateľského prostredia vyžaduje silnú politickú podporu
- Podpora startupom by mala byť zameraná na všetky novozaložené spoločnosti a nie na výber zopár spoločností, ktoré sú považované za najslubnejšie. Je potrebné vyhnúť sa ďalšiemu filtrovaniu vzhľadom na náročné prostredie, ktorému startupy čelia, a vysokú neistotu a nepredvídateľnosť úspechu. Nepredvídateľnosť úspechu spoločnosti je jedným z najdôležitejších argumentov pre snahu o zlepšenie podnikateľského

prostredia pre všetkých. Ako už bolo spomenuté, potenciálni podnikatelia si postupné zmeny nevšimnú. Z toho dôvodu je dôležité realizovať významné reformy, ktoré dodávajú dôveryhodnosť pretrvávajúcemu záujmu tvorcov politiky o podporu ekosystému startupov a vytvárajú dôvery u podnikateľov.

- Procesy a opatrenia na vytvorenie priaznivého regulačného prostredia - dôležitého segmentu podnikateľského prostredia – sú diskutované v časti o Lepšej regulácii alebo o posúdenia vplyvu regulácie. Všetky tieto opatrenia sú už na Slovensku zavedené ale nie vždy sú dôsledne vykonávané. Správne posúdenie dopadov regulácie je potrebné vykonať ešte pred implementáciou regulácie. Okrem toho navrhujeme preskúmať existujúce nariadenia s cieľom znížiť náklady na dodržiavanie predpisov a regulačnú záťaž. Reformy z konca roku 2015 boli zamerané na zlepšenie situácie, reštartovanie vnútorného posudzovania dopadov regulácie a zosúladenie posudzovania s politickým rozhodovaním. Na posúdenie dopadu týchto zmien je ešte príliš skoro.
- Oba procesy - vnútorné posúdenie dopadov regulácie a opätovné posúdenie existujúcich právnych predpisov by mali byť doplnené (čiastočne už existujúcimi) procesmi on-line crowdsourcingu, ktoré prinášajú vedomosti a skúsenosti občanov a spoločností. On-line procesy fungujú v strednodobej perspektíve iba v prípade, že riadiace subjekty v administratíve a politike sú ochotné akceptovať návrhy. Toto sa pri participatívnych on-line procesoch musí stať „dobrou praxou“ a dôsledne dodržiavať, pretože inak sa viera a dôveryhodnosť môžu stratiť. Do regulačného procesu a návrhu nových podporných opatrení by mali byť vkladané postrehy z behaviorálnej ekonómie by. Touto úlohou by mala byť poverená špecializovaná inštitúcia.
- Navrhujeme zrušiť alebo aspoň rozšíriť obdobie „prevodu straty“ s cieľom zmeniť daňovú úľavu pri výskume a vývoji na odpočet dane, znížiť čas na registráciu spoločnosti na 3 dni a pre prvého zamestnanca spoločnosti zrušiť príspevky na sociálne poistenie na obdobie 3 rokov.

3. Poskytnúť väčšiu podporu inkubácii poháňanej dopytom a úspechom. Vytvoriť program podpory pre inkubátory poháňané dopytom a úspechom, ktoré umožňujú rozvoj verejných a súkromných inkubátorov. a súčasne riešiť aktuálne výzvy na slovenskej inkubátorovej scéne. Tento program by mal byť založený na akreditácii inkubátorov a obmedzenom verejnom financovaní tých firiem, ktoré do nich vstupujú.

Slovenská inkubátorová scéna je relatívne nezrelá. Je v prechodovej fáze a fragmentovaná do verejných inkubátorov, ktoré používa tradičný prístup k inkubácii a súkromne riadených inkubátorov, ktoré používajú všestrannejší a modernejší prístup. Verejné inkubátory zápasia s prilákaním potrebného financovania a skúseného profesionálneho personálu a môžu ponúknuť iba obmedzený súbor inkubačných služieb. Prepojenia na siete investorov, podnikateľov a spoločností sú často obmedzené. Inkubátory v súkromnom vlastníctve naberajú na dynamike. Ich riadenie je profesionálnejšie a majú oveľa lepšie siete miestnych investorov, podnikateľov a spoločností, ako aj niektoré významné medzinárodné prepojenia. Ich obchodné modely sú v prvom rade založené na úspechu inkubovaných spoločností a tým poskytujú cestu k udržateľnejšej prevádzke.

Cieľom by malo byť vytvorenie dostatočne nezávislej a sebestačnej siete inkubátorov na Slovensku. Akékoľvek verejné financovanie a podpora inkubáciám by mali byť dizajnované tak, aby rešpektovali duálny charakter prostredia inkubátorov na Slovensku a zaistili, že potenciálne politické iniciatívy nekonkurujú neférovu a tým aj neutlmujú vznikajúci pozitívny rozvoj súkromných inkubátorov.

Na riešenie aktuálnych výziev na Slovensku **navrhujeme**, aby bol spustený **program podporovania profesionálne spravovaných inkubátorov poháňaných úspechom a dopytom**. Odporúčaný prístup umožňuje rozvoj verejných aj súkromných inkubátorov pri súčasnom riešení všetkých aktuálnych výziev na slovenskej inkubátorovej scéne. Tento program by mal byť založený na akreditácii inkubátorov a obmedzenom verejnom financovaní tých firiem, ktoré do nich vstupujú.

Akreditované by mali byť iba tie inkubátory, ktoré dokážu prilákať dostatočne profesionálnych a skúsených manažérov a poradcov. Akreditácia by mala obsahovať požiadavky týkajúce sa miestnych, národných a medzinárodných sietí podnikateľov, investorov a spoločností a ich inkubátorov. Inkubátory by mali mať obmedzené obsadenie, aby sa zabezpečila kvalita a zárobkový model založený na úspechu s cieľom zaistiť dlhodobú udržateľnosť. Inkubátory by mali zriadiť národné združenie. Vláda by preto nemala prevádzkovať vlastné inkubátory, a preto by aktuálne plánované inkubačné aktivity pre sieť podnikateľských centier mali byť sprivatizované. Na podporu týchto aktivít by vláda mala zvýšiť povedomie o nich a zabezpečiť komunikáciu, ako aj on-line monitorovanie v reálnom čase.

4. Zrýchliť a pustiť - využitie medzinárodných skúseností a podpora inteligentnej špecializácie doma. Zaviesť sprostredkovateľskú službu, ktorá slovenským spoločnostiam pomáha obrátiť sa na medzinárodné akcelerátory a získať k nim prístup. Spoločnostiam to ponúka prístup k poradenstvu najvyššej kvality, medzinárodným špičkovým investorom a firemným zákazníkom s relatívne malým verejnými investíciami. Podporiť jeden súkromne prevádzkovaný medzinárodne orientovaný akcelerátor vo vybratej oblasti inteligentnej špecializácie.

Medzi hlavné výzvy týkajúce sa rozvoja akceleračných služieb na Slovensku patria nedostatočný tok podnikateľských aktivít, prístup ku kompetentným mentorom medzinárodnej úrovne, potenciálni firemní zákazníci a skúsení investori do startupov ranných štádiách. Hoci niektoré súkromné inkubátory a „priestory spolupráce“ (co-working places) už na Slovensku ponúkajú služby, ktoré zvyčajne ponúkajú akcelerátory, na Slovensku neexistujú žiadni skutoční akcelerátory. Aby bolo akcelerovanie úspešné, musí byť úzko prepojené s medzinárodnými investormi a trhmi zákazníkov. Prítomnosť veľkých nadnárodných spoločností na Slovensku môže byť preto považovaná za silnú stránku.

Navrhujeme dvojitú stratégiu pre akceleráciu na Slovensku. Stratégia buduje na silných stránkach krajiny, rieši slabé stránky a má výrazný medzinárodný rozmer. Prvou časťou tejto stratégie je zriadenie **sprostredkovateľskej služby, ktorá slovenským spoločnostiam pomáha obrátiť sa na medzinárodných akcelerátorov a získať k nim prístup.** Spoločnostiam to ponúka prístup k mentorstvu najvyššej kvality a k

medzinárodným špičkovým investorom a firemným zákazníkom, a to s relatívne malými verejnými investíciami.

Druhá časť tejto stratégie je založená na prítomnosti nadnárodných spoločností a ich záujem o Slovensko. Vláda by mala ponúknuť možnosť podporovať vytvorenie jedného **súkromne prevádzkovaného akcelerátora vo vybratej oblasti inteligentnej špecializácie**. Tento akcelerátor by mal svoje služby ponúkať na medzinárodnej úrovni a nie len pre slovenské spoločnosti. Atraktívnosť akcelerátora by mala byť založená na záujme a podpore nadnárodných spoločností, ktoré pôsobia na Slovensku. Akcelerátor by mal riadiť skúsený medzinárodný tím, ktorý by prípadne pochádzal z jedného z existujúcich medzinárodných akcelerátorov v spolupráci s miestnymi partnermi.

5. Obnoviť rámec komercializácie výskumu prostredníctvom vypracovania spoločných princípov a postupov pre vysoké školy týkajúcich sa prenosu technológie a spin-offov. Podporiť vysoké školy pri zavádzaní modelu a jasných pravidiel týkajúcich sa využitia výskumných infraštruktúr na komerčné účely. Od všetkých vysokých škôl požadovať zavedenie stratégie a akčného plánu pre transfer technológie.

Na Slovensku by mal byť výrazne zlepšené rámcové podmienky na komercializáciu výskumu. V predchádzajúcich štúdiách a stratégiách už bolo rozpoznaných množstvo právnych, riadiacich a kompetenčných prekážok ako aj prekážok pri vytváraní sietí a výziev týkajúcich sa vhodnosti stimulov alebo existujúcich postupov a kultúry na vysokých školách. Niektoré z nich obsahovali konkrétne plánované aktivity na ich riešenie. Dosiahol sa však veľmi malý pokrok.

Z tohto dôvodu navrhujeme, aby sa vynaložilo úsilie len vo vybratom rámci podmienok, ktoré sú veľmi dôležité pre komercializáciu výskumu prostredníctvom startupov. Sem patria opatrenia: (1) Vypracovať spoločné princípy a postupy pre vysoké školy týkajúce sa prenosu technológie a delimitácií, (2) Podpora vysokým školám pri zavádzaní modelu a jasných pravidiel týkajúcich sa využitia výskumných infraštruktúr na komerčné účely, (3) od všetkých vysokých škôl požadovať zavedenie stratégie prenosu technológie a akčného plánu. Neskôr by malo byť vynaložené ďalšie úsilie pri reformovaní pravidiel vysokých škôl na zohľadnenie a podporu prenosu technológie a podporovanie prenosu technológií vysokých škôl iba za podmienky externého spolufinancovania,

6. Nechať (podnikateľských) anjelov lietať - mobilizácia súkromných fondov pre začiatočníkov. Podporiť vytváranie sietí a národnej federácie podnikateľských anjelov. Verejná podpora by sa mala poskytnúť profesionalizácii podnikateľských anjelov a spravovaniu sietí podnikateľských anjelov a národnej federácie. Pre podnikateľských anjelov treba zaviesť certifikačný proces, aby potom boli schopní investovať spoločne s verejným sektorom. Prvý plán spoločného investovania by mal byť funkčný v roku 2017 a druhý by mal byť spustený v roku 2019.

Prístup k finančným prostriedkom je problémom úplne v každom ekosystéme startupov. Zatiaľ čo v „starých“ ekosystémoch sa vytvoril a zdokonalil prístup k „inteligentným peniazom od podnikateľských anjelov a investorov do rizikového

kapitálu, vo väčšine začínajúcich ekosystémoch je to vzácny zdroj. Slovensko nie je výnimkou.

Tu je navrhovaný súbor iniciatív na vytvorenie životaschopného ekosystému pre startupy v rannom štádiu rozvoja. Ako všade inde, ani to neexistuje žiadna jediná intervencia, ktorá rieši tieto problémy. Namiesto toho sa navrhuje balík iniciatív, ktoré musia byť zavedené koordinovaným spôsobom:

- Vytvorenie siete a národného združenia podnikateľských anjelov má veľký význam a tvorí základ pre všetky ďalšie kroky. Mala byť poskytnutá verejná podpora profesionalizácii podnikateľských anjelov, a spravovaniu sietí a národných združení podnikateľských anjelov. Tieto finančné prostriedky by mali umocňovať súkromnú angažovanosť a v strednodobej perspektíve by mali byť postupne znižované.
- Pre pokročilejšie podporené opatrenia je potrebné uviesť etablovať skupinu certifikovaných podnikateľských anjelov. Vláda sa musí postarať o včasné zavedenie certifikačného procesu, aby sa mohli schémy spolufinancovania odštartovať už začiatkom roka 2017 a znova v roku 2019. Ak tieto opatrenia neprinesú očakávanú aktiváciu finančných zdrojov od podnikateľských anjelov, malo by sa uvažovať o zavedení daňových úľav.

Ak budú navrhované iniciatívy zrealizované, vznikne približne 10 sietí podnikateľských anjelov a skupina 200 až 300 podnikateľských anjelov začne pravidelne investovať do startupov.

Za predpokladu, že priemerný podnikateľský anjel bude ročne investovať približne 20 000 eur, čo predstavuje európsky priemer podľa EBAN v roku 2015, mohlo by to do slovenského ekosystému startupov priniesť 4 až 6 milión eur. Pridanie verejných peňazí zvýši každoročne úroveň investovania na 12 až 24 miliónov eur alebo umožní financovanie 30 až 100 vysoko inovatívnych spoločností.

Getting in touch with the EU

IN PERSON

All over the European Union there are hundreds of Europe Direct Information Centres. You can find the address of the centre nearest you at: <http://europa.eu/contact>

ON THE PHONE OR BY E-MAIL

Europe Direct is a service that answers your questions about the European Union. You can contact this service

- by freephone: 00 800 6 7 8 9 10 11 (certain operators may charge for these calls),
- at the following standard number: +32 22999696 or
- by electronic mail via: <http://europa.eu/contact>

Finding information about the EU

ONLINE

Information about the European Union in all the official languages of the EU is available on the Europa website at: <http://europa.eu>

EU PUBLICATIONS

You can download or order free and priced EU publications from EU Bookshop at: <http://bookshop.europa.eu>. Multiple copies of free publications may be obtained by contacting Europe Direct or your local information centre (see <http://europa.eu/contact>)

EU LAW AND RELATED DOCUMENTS

For access to legal information from the EU, including all EU law since 1951 in all the official language versions, go to EUR-Lex at: <http://eur-lex.europa.eu>

OPEN DATA FROM THE EU

The EU Open Data Portal (<http://data.europa.eu/euodp/en/data>) provides access to datasets from the EU. Data can be downloaded and reused for free, both for commercial and non-commercial purposes.

„Nástroj na podporu politiky“ (ďalej len PSF) zriadilo Generálne riaditeľstvo pre výskum a inováciu (GR pre výskum a inováciu) Európskej komisie v rámci Európskeho rámcového programu pre výskum a inovácie „Horizont 2020“ s cieľom podporiť členské štáty a pridružené krajiny v reforme ich národných systémov vedy, techniky a inovácií.

Slovenské orgány vyjadrili záujem o získanie špecifickej podpory v rámci PSF v kontexte „stratégie na podporu startupov a rozvoj startupového ekosystému“, ktorú prijala vláda Slovenskej republiky v júni 2015. Špecifická podpora pre Slovensko bola zameraná na poskytnutie usmernenia a odporúčaní v záujme:

- zlepšenia podnikateľského prostredia s cieľom podporiť podnikanie, startupy a zvýšiť investície podnikov do výskumu a inovácií.
- zlepšenia systému inkubácie/zrýchlenia na Slovensku a prilákania zahraničných investorov na vytvorenie nových inkubátorov/akceleratorov.
- vytvorenia a zavedenia transparentného a účinného systému na podporu podnikateľských anjelov.

Panel expertov PSF pozostávajúci zo štyroch nezávislých expertov pracoval od apríla 2016 do augusta 2016 a dospela k súboru politických odporúčaní, ktoré sú zvýraznené priamo v úvode správy. V osobitných odporúčaníach, ktorých je spolu 21, sú uvedené konkrétne usmernenia a plán implementácie odporúčaných opatrení.

